

Профспілка працівників освіти і науки України

**КІРОВОГРАДСЬКА ОБЛАСНА ОРГАНІЗАЦІЯ
ПРОФСПІЛКИ ПРАЦІВНИКІВ ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ**

25006, м. Кропивницький, вул. Преображенська, 4
тел. 24-69-14, тел./факс 24-65-22, e-mail: opou-kirovograd@host.kr.ua

Розрахунковий рахунок № UA29305299000026005035102454 в АТ КБ «Приватбанк»,
код ЄДРПУ 02606149

05.01.2023 р. № 03/2

Головам територіальних організацій
і ПК обласного підпорядкування
Кіровоградської обласної організації
Профспілки працівників освіти і науки України

**Особливості надання відпусток
мобілізованим працівникам закладів освіти**

З метою захисту законних інтересів членів Профспілки працівників освіти і науки України, обком Профспілки надає консультацію про особливості надання відпусток мобілізованим працівникам закладів освіти.

1 липня 2022 року Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» №2352-ІХ (далі — Закон № 2352), який набув чинності 19 липня 2022 року. Змін зазнали: Кодекс законів про Працю України, Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15.03.2022 № 2136-ІХ, Закон України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96-ВР та інші.

Так, з 19 липня 2022 року до стажу роботи, що дає право на щорічну основну відпустку, зараховують, зокрема, час, коли працівник фактично не працював, але за ним згідно із законодавством зберігалися місце роботи (посада) та заробітна плата повністю або частково (у тому числі час оплаченого вимушеного прогулу, спричиненого незаконним звільненням або переведенням на іншу роботу), **крім випадків**, коли за працівниками:

- призваними на строкову військову службу,
- військову службу за призовом осіб офіцерського складу,
- військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період,
- військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період
- прийнятими на військову службу за контрактом, у тому числі шляхом укладення нового контракту на проходження військової служби,

під час дії особливого періоду на строк до його закінчення або до дня фактичного звільнення зберігалися місце роботи і посада на підприємстві на час призову (п. 2 ч. 1 ст. 9 Закону України «Про відпустки» від 15.11.1996 № 504/96-ВР відповідно до оновлень за Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин» від 01.07.2022 № 2352-ІХ).

Таким чином, частина 1 статті 9 Закону України «Про відпустки» встановлює вичерпний перелік періодів, що зараховують до стажу для щорічної основної відпустки.

З огляду на викладене, мобілізований працівник закладу освіти має право на **щорічну основну відпустку за час перебування на службі, яку нараховують з дня призову і по 18.07.2022 року включно** (до дня набрання чинності Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації трудових відносин»).

Якщо гарантію щодо збереження середнього заробітку за мобілізованими працівниками закладів освіти встановлює колективний договір, а не законодавство, не має підстав зарахувати період військової служби до стажу для щорічної основної відпустки.

Також, мобілізованому працівнику закладу освіти не буде зараховано період з моменту увільнення до дня фактичного повернення до виконання своїх повноважень до стажу для надання деяких видів щорічних додаткових відпусток (зокрема, щорічної додаткової відпустки за особливий характер праці та щорічної додаткової відпустки за роботу зі шкідливими та важкими умовами праці) адже до означеного стажу зараховуються час фактичної роботи із шкідливими, важкими умовами або з особливим характером праці, якщо працівник зайнятий у цих умовах не менше половини тривалості робочого дня, встановленої для працівників даного виробництва, цеху, професії або посади.

Військовозобов'язані, які були призвані на військову службу під час мобілізації, в особливий період, набувають нового юридичного статусу — військовослужбовці, внаслідок чого, на них розповсюджуються пільги, передбачені Законами України «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про соціальний і правовий статус військовослужбовців і членів їх сімей», КЗпП та іншими нормативно-правовими актами. Час перебування громадян України на військовій службі зараховується до їх страхового стажу, стажу роботи, стажу роботи за спеціальністю, а також до стажу державної служби.

Законом України від 01.12.2022 р. №2822-IX внесено зміни до пункту 18 статті 10-1 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», які передбачають додаткові гарантії щодо надання відпусток для військовослужбовців, у тому числі для мобілізованих працівників (закон набрав чинності 23 грудня 2022 року).

У особливий період під час дії воєнного стану військовослужбовцям можуть надаватися частина щорічної основної відпустки, а також відпустка за сімейними обставинами та з інших поважних причин із збереженням грошового забезпечення. Кожна із зазначених відпусток може бути надана тривалістю не більш як 10 календарних днів без урахування часу, необхідного для проїзду в межах України до місця проведення відпустки та назад, але не більше двох діб в один кінець.

Частина щорічної основної відпустки може бути надана один раз протягом календарного року за умови одночасної відсутності не більше 30% загальної чисельності військовослужбовців певної категорії відповідного підрозділу.

Військовослужбовцям, які мають право на щорічні додаткові відпустки відповідно до чинного законодавства України, виплачується компенсація за всі календарні дні невикористаної додаткової відпустки, яка надається в повному обсязі або пропорційно часу, прослуженому в році звільнення (залежно від виду наданої військовослужбовцю щорічної додаткової відпустки).

При звільненні військовослужбовця з військової служби та наявності права на отримання компенсації за невикористані дні відпустки поточного року, підлягає виплаті і грошова допомога для оздоровлення, у разі, якщо протягом поточного року він її не отримував.

Водночас, Мінекономіки відповідно до наданих роз'яснень, викладених у листі від 01.09.2022 р. №4712-06/62843-07, вважає, що оскільки у період проходження військової служби працівник фактично не працює, увільняючись від виконання обов'язків, передбачених трудовим договором, є **недоцільним у період увільнення надавати такому працівнику невикористані дні щорічних відпусток або додаткової відпустки** працівникам, які мають дітей або повнолітню дитину - особу з інвалідністю з дитинства підгрупи А І групи, **зароблених до початку служби**. Тому після демобілізації та повернення до виконання своїх повноважень такий працівник може скористатися своїм правом на зазначені відпустки.

Крім того, слід зазначити, що відповідно до положень ст. 77-2 КЗпП України та ст. 16-2 Закону України «Про відпустки» **учасникам бойових дій**, особам з інвалідністю внаслідок війни, статус яких визначений Законом України "Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту", надається додаткова відпустка із збереженням заробітної плати тривалістю **14 календарних днів на рік**.

Голова
обкому Профспілки

Сергій ПЕТРОВ